

p30konkor.com

عنوان آزمون : فنون ۱۲ درس ۵

زمان آزمون :

تاریخ برگزاری

نام و نام خانوادگی :

پایه تحصیلی :

نام دبیر :

ردیف	لطفاً پاسخ سوالات را روی همین برگ بنویسید	بارم
۱	در بیت زیر واژه‌ای بیابید که مصوت بلند «ی» در آن همواره کوتاه تلفّظ می‌شود. «من نمی‌گویم زبان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر، در هر چه هستی، زود باش» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۲	تقطیع عبارات زیر با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟ الف) گردآفرید: — U — U — (ب) سوی من: — U — — سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۳	
۳	در بیت «نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری؟ / کزان جانب که او باشد، صبا عنبرفشان آید»: الف) وزن بیت را بنویسید. ب) شاعر در سه رکن از اختیارات شاعری بهره برده است؛ پایه‌های آوایی هریک از این ارکان را جداگانه مشخص کنید. سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲	
۴	تقطیع ترکیب «دل پاک» به صورت «U — — U» با کدام اختیار زبانی مطابقت دارد؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۲	
۵	شاعر در مصرع اوّل بیت زیر، کدام «واو» را «مصوّت بلند» به حساب نیآورده است؟ «من و تو غافلیم و ماه و خورشید / بر این گردون گردان نیست غافل» سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	
۶	با توجّه به بیت «سوی لشکر آفریدون شدند / ز نزدیک ضحاک بیرون شدند» به سؤالات پاسخ دهید: الف) به چه دلیل واژه «سو» به شکل «سُ» تلفّظ می‌شود؟ ب) در پایه‌های آوایی اوّل و دوم مصرع نخست، چه نوع «اختیار شاعری زبانی یکسانی» به کار رفته است؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	
۷	چرا در خوانش مصرع «سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز» همزه آغاز هجا حذف می‌شود؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۲	
۸	با توجّه به سروده زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. «در فکر آن گودالم / که خون تو را مکیده است / هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم / در حضيض هم می‌توان عزیز بود» (موسوی گرمارودی) الف) آرایه پارادوکس را نشان دهید. ب) این سروده به کدام واقعه در تاریخ اسلام اشاره دارد؟ ج) شاعر این سروده، در کدامیک از سه شاخه ادبیات معاصر در عصر انقلاب اسلامی قرار می‌گیرد؟ سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲	

۹	<p>مصوّت بلند «ی» در کدام مصراع به کوتاه تبدیل نمی‌شود؟</p> <p>۱) یا رب قبول کن به بزرگی و فصل خویش</p> <p>۲) ای گنبد گیتی ای دماوند</p> <p>۳) پیش از تو آب معنی دریا شدن نداشت</p> <p>۴) آن نور روی موسی عمرانم آرزوست</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۱۰	<p>با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>«گر برگ گل سرخ کنی پیرهنش را / از نازکی آزار رساند بدنش را»</p> <p>الف) مصراع اول بیت را تقطیع هجایی کنید.</p> <p>ب) ارکان معادل بیت را به گونه‌ای بنویسید که «همسان» باشد.</p> <p>ج) در هریک از مصراع‌ها، یک اختیار شاعری زبانی مشخص کنید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۱۱	<p>تقطیع هجایی نمونه‌های زیر، با کدام اختیار شاعری مطابقت دارد؟</p> <p>الف) گیسوی او (— U U —)</p> <p>ب) سرافرازی (— — — U)</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۲</p>
۱۲	<p>با توجه به بیت «چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست»</p> <p>الف) وزن بیت را بنویسید.</p> <p>ب) یک اختیار شاعری زبانی در مصراع اول مشخص کنید.</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p>
۱۳	<p>در بیت زیر اختیارات زبانی را با ذکر شماره هجا نشان دهید.</p> <p>«سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندانم بدو سر به یکبارگی»</p> <p>الف) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند</p> <p>ب) بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۱</p>
۱۴	<p>در کدامیک از واژگان بیت زیر، مصوّت بلند «ی»، همواره کوتاه است؟</p> <p>«هرگز وجود حاضر غایب شنیده‌ای؟ / من در میان جمع و دلم جای دیگر است»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p>
۱۵	<p>در کدامیک از مصراع‌های زیر، کلمه «سو» کوتاه تلفظ نمی‌شود؟</p> <p>الف) روزه یک سو شد و عید آمد و دل‌ها برخاست</p> <p>ب) آمد سوی کعبه سینه پر جوش</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۱</p>
۱۶	<p>در بیت زیر، کدامیک از انواع «تغییر کمیت مصوّت‌ها» دیده نمی‌شود؟</p> <p>«ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p>
۱۷	<p>کدامیک از بیت‌های زیر، دو «برش آوایی» دارد؟</p> <p>الف) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست / طبیب جان خرابم کسی وّرای تو نیست</p> <p>ب) ای سرو بلند قامت دوست / وه وه که شمایلِت چه نیکوست!</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۱</p>

۱۸	<p>در بیت «پیش کمان ابرویش لابه همی کنم ولی / گوش کشیده است از آن گوش به من نمی‌کند»: الف) شاعر در هجای هفتم مصراع اول بیت، از کدام اختیار «زبانی» استفاده کرده است؟ ب) وزن این بیت چیست؟</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-دی ماه ۱۴۰۰</p>
۱۹	<p>در کدامیک از واژگان بیت زیر، مصوّت بلند «ی» همواره کوتاه تلفّظ می‌شود؟ «بیا تا گل برفشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۰</p>
۲۰	<p>در کدامیک از ابیات زیر، هر سه اختیار زبانی (بلند تلفّظ کردن مصوّت کوتاه - حذف همزه - کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند) به کار رفته است؟ الف) سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / و روی بگردانی، در دامت آویزد ب) پس سوی کاری فرستاد آن دگر / تا از این دیگر شود او با خبر</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-شهریورماه ۱۴۰۰</p>
۲۱	<p>در بیت «در دام فتاده آهوئی چند / محکم شده دست و پای در بند»: الف) چرا مصوّت بلند / و / در کلمه‌ی «آهو» کوتاه تلفظ شده است؟ ب) شاعر در واژه‌ی «آهو» از کدام اختیاری شاعری داخل کمانک مقابل، استفاده کرده است؟ (وزنی - زبانی) ج) چند هجای کشیده (بدون توجّه به اختیارات شاعری) در بیت وجود دارد؟</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p>
۲۲	<p>در کدامیک از واژگان بیت زیر، مصوّت بلند «ی»، همواره کوتاه است؟ «به دشت دل گیاهی جز گل رویت نمی‌روید / من این زیبا زمین را آزمودم میهن ای میهن!»</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p>
۲۳	<p>برای هریک از ابیات زیر، یکی از وزن‌های داخل کمانک را انتخاب کنید. (ناهمسان - همسان یک پایه‌ای - همسان دولختی) الف) بی‌تو در کلبه‌ی گدایی خویش / رنجهایی کشیده‌ام که می‌پرس ب) گفתי به غمغم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا، بنشینم و برخیزم ج) نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد، صبا عنبرفشان آید</p> <p>سوالات امتحانات نهایی متوسطه-دوازدهم-خردادماه ۱۴۰۰</p>
۲۴	<p>پس از تقطیع هجایی ابیات زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در هر کدام را مشخص کنید. الف) همه برگ بودن همی ساختی / به تدبیر رفتن نپرداختی (سعدی) ب) آمد سوی کعبه سینه پرجوش / چون کعبه نهاد حلقه در گوش (نظامی) پ) سوی چاره گشتم ز بیچارگی / ندادم بدو سر به یکبارگی (فردوسی) ت) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را / برون کن ز سر باد و خیره سری را (ناصرخسرو)</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)</p>
۲۵	<p>پس از تقطیع هجایی ابیات زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در هر کدام را مشخص کنید. الف) گفت: ای پسر این نه جای بازی است / بشتاب که جای چاره‌سازی است (نظامی) ب) فریاد که در رهگذر آدم خاکی / بس دانه فشاندند و بسی دام تنیدند (فروغی بسطامی) پ) بر همه اهل جهان سیّد و سرور علی است / در ره دین خدا، هادی و رهبر علی است (قدسی مشهدی) ت) ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی / چه کنم که هست این‌ها گل باغ آشنایی (عراقی)</p> <p>مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)</p>

۲۶

پس از تقطیع هجایی ابیات زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در هر کدام را مشخص کنید.

الف) تفرّج‌کنان در هوا و هوس / گذشتیم بر خاک بسیار کس (سعدی)

ب) من نمی‌گویم زیا کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی‌خبر در هر چه هستی، زود باش (بیدل)

پ) بیچارگی ورا چو دیدند در چاره‌گری زبان کشیدند (نظامی)

ت) خَلَد گر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری که در دل نشیند؟ (طیب اصفهانی)

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)

۲۷

مصوّت بلند «ی» در چه صورت همیشه کوتاه و مصوّت بلند «و» در چه صورت همیشه بلند تلفظ می‌شود؟

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)

۲۸

تقطیع مثال‌های زیر، به صورتی که بین کمانک تقطیع شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟

آهوی دشت (U - - U -)	ساقی ما (- U U -)	جادویی (- U -)
بهانه (- - U)	سوی من (- U U)	درخت دوستی (- U - - - U)
	شب و روز (U - - U)	تو گفתי (- - -)

مسایل، تمرینات، فعالیتها و خودآزمایی های کتابهای درسی-پایه دوازدهم-علوم و فنون ادبی(۳)

۱ زیان

۲ الف) امکان حذف همزه (ب) کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند (سو = سُ)

۳ الف) مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن (ص ۵۰)

(ب) ن سی م صب ک زان جا نب ف شا نا ید

۴ بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه (ص ۶۴)

۵ آخرین «و» یا «و» سوم یا «و» بعد از واژه «ماه» یا «و» قبل از واژه «خورشید» (درس ۵ ص ۵۰ و ۶۵)

۶ الف) زیرا واژه «سو» به واژه «لشکر» اضافه شده است. (درس ۵ ص ۵۳)

(ب) کسره اضافه پایان واژه «سوی» و «لشکر» بلند تلفظ شده است یا (تبدیل مصوّت کوتاه به بلند) یا (بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه) (درس ۵ ص ۵۰)

۷ زیرا قبل از همزه آغاز هجا، صامت «ر» آمده است یا همزه بین یک صامت و مصوّت قرار گرفته است. (درس ۵ ص ۴۹)

۸ الف) گودال رفیع (ب) واقعه عاشورا (ج) شاخه نخست (ص ۷۶)

۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. (ص ۵۲)

۱۰ الف) پایه‌های آوایی مصراع اوّل: گر بر گِ گُ / لِ سر خِ کُ / نی پی رِ ه / نش را

(ب) ارکان معادل: مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ مستف (فعلن)

(ج) اختیارات: مصراع اوّل: بلند تلفظ کردن مصوّت کوتاه در هجای پنجم

مصراع دوم: کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند در هجای چهارم یا حذف همزه در هجای پنجم

۱۱ الف) کوتاه تلفظ کردن مصوّت بلند (ص ۵۲) (ب) حذف همزه (ص ۴۹)

۱۲ الف) فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن (ص ۶۵)

(ب) حذف همزه یا اختیار بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (تغییر مصوت کوتاه به بلند) (ص ۴۹) (ذکر یک مورد کافی است).

۱۳ الف) در هجای اول کلمه (سو) (ب) در هجای دوم (ی) (درس ۵ ص ۵۶)

۱۴ میان (ص ۵۴)

۱۵ الف) یا روزه یک سو شد و عید آمد و دل‌ها برخاست (ص ۵۳ و ۵۶)

۱۶ کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند (ص ۵۵)

۱۷ گزینه ب یا «ای سرو بلند قامت دوست» (ص ۲۷ - ۲۸)

۱۸ الف) تغییر کمیت مصوت یا کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند

ب) مفتعلن مفاعِلن مفتعلن مفاعِلن (ص ۵۳)

۱۹ بیا (ص ۵۴)

۲۰ ب) در هجای دوم مصراع اول در کلمه‌ی «سو» کوتاه تلفظ کر تا دن مصوت بلند و در هجای سوم مصراع اول کوتاه تلفظ

کردن مصوَّت بلند و در هجای نهم مصراع اول و هجای سوم مصراع دوم حذف همزه به کار رفته است) (ص ۵۳)

۲۱ الف) چون بعد از مصوَّت بلند / و / مصوت آمده است. (ص ۵۲)

ب) زبانی (ص ۵۲)

ج) چهار هجای کشیده (ص ۵۲)

۲۲ گیاه (ص ۵۴)

۲۳ الف) ناهمسان (ص ۲۲)

ب) همسان دولختی

ج) همسان یک پایه‌ای (ص ۵۰)

هَ	مَ	بَر	گِ	بُو	دَن	هَ	مِ	سَا	خَ	تِ
بِ	تَد	بِی	رِ	رَف	تَن	نَ	پَر	دَا	خَ	تِ
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (پایان کلمه) در هجای دوم مصراع نخست

ب؟؟

پ

سُو	یِ	چَا	رِ	گَش	تَم	زِ	بِی	چَا	رِ	گِی
نَ	دَا	دَم	بِ	دُو	سَر	بِ	یَک	بَا	رِ	گِی
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن

اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «و» در هجای نخست مصراع نخست

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی پایان کلمه) در هجای دوم مصراع نخست

ت

نِ	کُو	هَش	مَ	کُن	چَر	خَ	نِی	لُو	فَ	رِی	رَا
بِ	رُو	کُن	زِ	سَر	بَا	دِ	خِی	رِ	سَ	رِی	رَا
ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ	ـ
فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن	فَعُولُن

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (پایان کلمه) در هجای نهم مصراع دوم

گف	تی	پ	سَن	رین	نَ	جا	ی	با	زیست
بش	تا	ب	کِ	جا	ی	چا	ر	سا	زیست
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
مستفعل			فاعلات			فعل کن			

۱- اختیار زبانی حذف همزه در هجای دوم مصراع نخست

۲- اختیار زبانی حذف همزه در هجای پنجم مصراع نخست

(ب)

یا	د	کِ	دَر	رَہ	گِ	دُ	رِ	ء (ا)	دَ	م	خا	کی
دا	نِ	فِ	شاکر	دَن	دُ	بَ	سی	دا	م	تَ	نی	دَند
-	U	U	-	-	U	U	-	-	U	U	-	-
مستفعل			مستفعل			مستفعل			فعل			

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی اضافه) در هجای نهم مصراع نخست

(پ)

هَ	م	ء (آه)	لِ	جَ	هائِ	سِی	یِ	دُ	سَر	وَر	عَ	لیست
رَ	هَ	دی	نِ	خُ	دا	ها	دی	یِ	رَه	بَر	عَ	لیست
U	U	-	-	U	-	-	U	U	U	-	U	-
مفتعلین			فاعِلن			مفتعلین			فاعِلن			

۱- اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی اضافه) در هجاهای پنجم مصراع نخست و دوم

۲- اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در هجای نهم مصراع دوم

(ت)

زِ	دُ	دی	دِ	خو	فِ	شا	نَم	زِ	عَ	مَت	شَ	بِ	جُ	دا	یی
چ	کُ	نَم	کِ	هَس	ت	ءین	ها	گِ	لِ	با	غ	ء (ا)	شِ	نا	یی
U	U	-	U	-	U	-	-	U	U	-	U	-	U	-	-
فَعَلات			فاعِلاتن			فَعَلات			فاعِلاتن						

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی اضافه) در هجای سیزدهم مصراع نخست

تَ	قَر	رُج	کُ	نَاکَلَر	دَر	هَ	وا	وُ	هَ	وَس
گُ	دُش	تِی	م	بَر	خا	کِ	بَس	یا	ر	گَس
ۛ	-	-	ۛ	-	-	ۛ	-	-	ۛ	-
فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (واو عطف) در هجای نهم مصراع نخست

(ب)

مَن	نِ	مِی	گو	یَم	زِ	یاکَلَر	گُن	یا	بِ	فِک	رِ	سو	د	باش
ئِی	زِ	قُر	صَت	بِی	خَ	بَر	دَر	هَر	چ	هَس	تِی	زو	د	باش
-	ۛ	-	-	-	ۛ	-	-	-	ۛ	-	-	-	ۛ	-
فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن

اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره ی اضافه) در هجای دوازدهم مصراع نخست

(پ)

بِی	چا	رِ	گِی	یِ	وُ	را	چُ	دِی	دَنَد
دَر	چا	رِ	گِی	رِی	زَ	باکَلَر	کِ	شِی	دَنَد
-	-	ۛ	ۛ	-	ۛ	-	ۛ	-	-
مُسْتَفْعِل	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن	فَاعِلَاتْن

۱- اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی» در هجای چهارم مصراع نخست

۲- اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره ی اضافه) در هجای پنجم مصراع نخست

پایه‌های آوایی بیت به صورت «مفعول مفاعیلن فعولن» نیز قابل جداسازی است. این گونه جداسازی تغییری در کشش‌های هجایی یا اختیارات شاعری به وجود نمی‌آورد.

(ت)

خَ	لَد	گَر	بِ	پا	خا	رِی	یا	ساکَلَر	بِ	را	یَد
چ	سا	زَم	بِ	خا	رِی	کِ	دَر	دِل	نِ	شِی	نَد
ۛ	-	-	ۛ	-	-	ۛ	-	-	ۛ	-	-
فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن	فَعُولَن

۱- اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی» در هجای هفتم مصراع نخست

۲- اختیار زبانی حذف همزه در هجای هشتم مصراع نخست

۳- اختیار زبانی حذف همزه در هجای یازدهم مصراع نخست

اگر مصوت بلند «ی» در میان واژگان ساده یا کلمه با پسوند و پیشوند یا ضمائر پیوسته بیاید، همواره کوتاه تلفظ می‌شود. مثل بیا، قیامت، دل‌داری‌اش و ... . مصوت بلند «و» نیز، در واژگان تکه‌هجایی از جمله مو، رو، کو و ... هرگز کوتاه تلفظ نمی‌شود؛ واژه‌ی «سو» از این قاعده مستثنی‌ست.

جادویی (— —) : اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «و» در هجای دوم

ساقی ما (— — —) : اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «ی»

آهوی دشت (— — —) : اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند «و» در هجای دوم، و اختیار زبانی بلند تلفظ

کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی اضافه) در هجای سوم

درخت دوستی (— — — —) : اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه (کسره‌ی اضافه) در پایان هجای سوم

سوی من (— — —) : اختیار زبانی کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند در پایان واژه‌ی «سو»

بهانه (— — —) : اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در پایان کلمه

تو گفתי (— — —) : اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در پایان کلمه‌ی «تو»

شب و روز (— — —) : اختیار زبانی بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه در واو عطف هجای دوم

۹

۱

۲

۳

۴

